

Arhivi: Glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije 42, br. 2 (2019)

Drugi broj sveska 42 slovenskoga arhivističkoga časopisa Arhivi sadrži niz članaka, od kojih su pet znanstvenih radova i jedan stručni rad. Zatim slijede izvješća sa stručnih skupova, radnih posjeta i skupština, popis akvizicija u 2018. te bibliografija arhivskih djelatnika u 2018. godini. Broj završava predstavljanjem dviju publikacija.

U prvom članku *Neuspeli poizkus obnove gradu Vurberk 1945–1952 in adaptacija ostalini 1978–1979* (“Neuspjeli pokušaj obnove dvorca Vurberk 1945.-1952. i adaptacija ostataka 1978.-1979.”) autor Aleš Jambrek nastoji na temelju sačuvanih i vjerodostojnih dokumenata razjasniti način na koji su jugoslavenske vlasti krajem Drugoga svjetskoga rata poduzele obnovu oštećenoga kompleksa dvorca analizirajući i moguće aspekte koji su doveli do konačne devastacije jednoga od najvažnijih štajerskih burgova.

U članku *Ko sta orožnik in stražnik pri nas posta(ja)la poklica: Naši varnosni sili v obdobju 1791–1918* (“Kada su oružnik i pozornik posta(ja)li profesija na našem području: Naša tijela reda u razdoblju 1791.-1918.”) Pavel Čelik govori o postojanju dviju vrsta državnih tijela reda, tj. sigurnosnim ili policijskim pozornicima od 1793. i oružnicima od 1850. godine. Obje su vrste stekle važne i neizbrisive elemente profesije u carsko doba od sredine 19. stoljeća. Formiranje tijela reda bilo je povezano s društvenim zbivanjima u Sloveniji i šire u okvirima države koja je obuhvaćala i današnji slovenski teritorij.

Članak *Valentin Stanič (1784–1847) je bil tudi “zdravnik”* (“Valentin Stanič je također bio ‘liječnik’”) autorice Tanje Peterlin-Neumaier opisuje djelovanje Valentina Staniča, katoličkoga svećenika, kao “liječnika”. Uz to što je bio predani svećenik, Stanič je također bio izvrstan planinar (smatra ga se pionikom modernoga alpinizma u istočnim Alpama), pjesnik, učitelj, prvak slovenskoga narodnoga preporoda, tiskar, vješt poljoprivrednik, zaštitnik gluhih (zaslužan je za osnivanje Instituta za gluhe u Gorici 1840.) i životinja (1846. osnovao prvo društvo za zaštitu životinja u Austrijskom Carstvu). Stanič je u razdoblju od 1802. do 1819., služeći zajednicama u Banjšicama i Ročinju, nekoliko puta cijepio protiv velikih boginja. Budući da nije imao adekvatan kirurški nož, za nanošenje cjepiva koristio je trnje. Stanič je uspio na taj način cijepiti više od 1.000 ljudi, uglavnom djece, spasio ih tako ne samo od smrti, nego i od strašnih posljedica te bolesti poput nakaznosti i sljepoće.

Na poti do kmečke in trške oblačilne podobe v prvi polovici 19. stoletja v današnji Krajevni skupnosti Motnik (“Tragom seoskih i gradskih odjevnih prilika u prvoj polovici 19. stoljeća na području lokalne zajednice Motnik”) naslov je članka Marije Makarovič i Jane Dolenc. Autorice pružaju uvid u istraživanje koje je inicirala Turistička zajednica Motnik nastojeći svojim posjetiteljima uz ostalo predstaviti lokalno odjevno nasljeđe. Kako bi se oblikovali prijedlozi o tom kako su se muškarci i žene ondje odijevali, uzet je u obzir usporedni materijal preosta-

loga dijela alpskoga područja. Na temelju prijedloga, akademska slikarica Jana Dolenc, dobra poznavateljica odjevnih prilika na području čitave Slovenije, pripremila je crteže za rekonstrukciju i izradila slike muške zimske i ljetne odjeće u ruralnom području Zgornjega Motnika te ženske svakodnevne odjeće i nedjeljne odjeće naselja Motnik u prvoj polovici 19. stoljeća. Crteži i slike, utemeljeni na istraživanju, jedan su od stručnih napora da se razumljivo predstavi autentična odjevna slika ljudi koji su živjeli u ruralnim ili gradskim naseljima na području Motnika u prvoj polovici 19. stoljeća.

Rubriku *Iz arhivskih fondova i zbirki* čine dva članka.

U prvom *Omembe orgel v arhivih terenskih popisov kulturne dediščine* (“Spominjanje orgulja u arhivima terenskih popisa kulturnoga nasljeđa”) Jurij Dobravec daje pregled podataka o orguljama koje su u proteklih 100 godina prikupile službe za zaštitu spomenika. Razni softverski alati korišteni su u analizi teksta kako bi se pojednostavila obrada oko 6.000 stranica strojopisa, koji sadrže popise pojedinih građevina. Te metode rada, potencijalno korisne u srodnim područjima, detaljnije su opisane u prvom dijelu članka. Drugi dio predstavlja kategorizaciju sadržaja iz 311 zapisa u kojima su promatrane orgulje. Odabrano je sedam kategorija, koje prikazuju znanstvenu identifikaciju, opći opis i ocjenu za svako glazbalo. Usporedbom rezultata nastojalo se pronaći razloge marginalizacije orgulja u dosadašnjim istraživanjima i potaknuti buduće dublje razmatranje.

Drugi članak *Založništvo ruskih knjig Milan Auman v Krškem in celjski ruski mesečnik Zarja* (“Izdavačka kuća ruskih knjiga Milan Auman u Krškem i ruski mjesečnik Zarja u Celju”) autora Radovana Pulka govori o Milanu Aumanu i Andreju Rafajloviću Milevskom, a povezuje ih objavljivanje literature na ruskom jeziku. Auman je bio poduzetnik koji je početkom 20. stoljeća živio u Krškem te je svoju poslovnu priliku vidio u izdavanju i tiskanju ruskih knjiga koje su prvenstveno bile namijenjene ruskim emigrantima na području Kraljevine SHS. Milevski je bio ruski emigrant koji je u Celju počeo izdavati ruski mjesečnik *Zarja*. Članak je dio opsežnijega petnaestogodišnjega istraživanja o ruskoj emigraciji u Sloveniji, koje je objavljeno u knjizi *Rusko zamejstvo v slovenskih deželah* (“Ruska emigracija na području Slovenije”) krajem 2018. godine.

U zadnjoj rubrici *Recenzije i izvještaji o publikacijama i izložbama* predstavljene su dvije publikacije. *Dekade: šestdeseta 1960–1969 @Celje* naslov je kataloga objavljenoga krajem 2018. na pretposljednjoj izložbi iz serije *Dekade u Povijesnom arhivu Celje* (Zgodovinski arhiv Celje). Katalog je, kao i izložba, bogato opremljen fotografijama iz toga desetljeća. Broj završava prikazom monografije *Orgle Slovenije* koju potpisuje autorski dvojac Edo Škulj i Jurij Dobravec. Riječ je o vrlo opsežnoj i bogato opremljenoj monografiji koja donosi najcjelovitiji i najkompleksniji pregled orgulja u Sloveniji, kao i “slovenskih” orgulja na tom prostoru.

***Arhivi: Glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije* 43, br. 1-2 (2020)**

Prvi broj sveska 43 slovenskoga časopisa *Arhivi* sadrži niz članaka, od kojih su šest znanstvenih i dva stručna rada, dvije obljetnice rođenja, pet izvještaja, devet prikaza publikacija te pet prikaza izložbi.

Pravo in pravni akti ter uprava in upravni akti – arhivsko pravo (“Pravo i pravni akti te uprava i upravni akti – arhivsko pravo”) naslov je članka Nade Čibej u kojem se autorica fokusira na onaj dio arhivske javne službe kojemu je zadaća utjecati na dužnosti, prava i pravne koristi drugih osoba. Budući da su arhivski djelatnici ovlašteni za pružanje objašnjenja o dužnostima javnih tijela s obzirom na dokumentarno i arhivsko gradivo, oni moraju biti u stanju tumačiti pravne norme. Ovaj članak stavlja u prvi plan pravne i administrativne akte, njihovu strukturu, svrhu, razumijevanje i uporabu.

U drugom članku *Otroško zavetišče v Ljubljani – nastanek in delovanje v prvem desetletju (1834–1844)* (“Utočište za djecu u Ljubljani – osnutak i djelovanje u prvom desetljeću 1834.-1844.”) Marija Čipić Rehar detaljno opisuje osnivanje ustanove, financirane isključivo priložima pojedinaca i dobrotvornim akcijama te napore pojedinaca u početnom desetljeću njezina djelovanja.

Članak *Varnostno osebje v zaporih na Slovenskem (od grajskih ječarjev do pravosodnih policistov)* (“Djelatnici osiguranja u zatvorima na slovenskom teritoriju – od dvorskih tamničara do pravosudnih policajaca”) autora Pavela Čelika pruža zanimljiv pogled kako se povijest, od feudalnoga doba do danas, može promatrati i kroz osoblje koje je bilo zaduženo za sigurnost zatvorenika i zatvora.

Aleš Šafarič u članku *Športna delavnica B. Kolb in trgovina B. Kolb & Predalič* (“Radionica sportske opreme B. Kolb i trgovina B. Kolb & Predalič”) nastoji prikazati povijest dvaju vrlo uspješnih poduzeća koja su djelovala u razdoblju između dva svjetska rata – tvornice sportske opreme i alata B. Kolb iz Vižmarja te trgovine sportske opreme B. Kolb & Predalič iz Ljubljane. Autor također prikazuje život i karijeru, poslovnu i sportsku, vlasnika trgovine Albina Kolba i Staneta Predaliča, koji su se najviše bavili kajakaštvom i skijanjem.

Nataša Budna Kodrič autorica je članka *Jožefina Terpinc, ljubljanska ‘femme fatale’ 19. stoletja* (“Jožefina Terpinc, ljubljanska ‘femme fatale’ 19. stoljeća”) u kojem namjerava rasvijetliti činjenice o Jožefini Češko (Zeschko), udanoj Terpinc (1805.-1885.), rođenoj u bogatoj građanskoj obitelji majstora stakla Franca Češka i njegove supruge Terezije, rođene Ogrin.

Rubrika *Iz arhivskih fondova i zbirki* sadrži tri članka.

U prvom *Mnogoteri obrazi Josipa Broza – Tita: sledi v domačih in tujih arhivskih dokumentih iz obdobja druge svetovne vojne ter po njej* (“Brojna lica Josipa Broza Tita: tragovi u domaćim i stranim arhivskim dokumentima iz razdoblja Drugoga svjetskoga rata i nakon njega”) autorice Mateja Jeraj i Tadeja Tominšek

Čehulić predstavljaju arhivske dokumente koji pokazuju koliko je bilo teško pronaći i identificirati osobu koja je i prije rata djelovala u ilegali te bila vješta u prikrivanju svojega identiteta. Dokumenti ujedno otkrivaju koliko su pažnje usmjerili na Tita njegovi saveznici, ali i protivnici.

Članak *Fotografski fond Marjana Cigliča v Fototeki Muzeja novejše zgodovine Slovenije: fond Marjana Cigliča kot primer arhivskega dela s fotografskim gradivom* ("Fotografski fond Marjana Cigliča u Fototeci Muzeja novije povijesti Slovenije: fond Marjana Cigliča kao primjer arhivskoga rada s fotografskim materijalom"), koji potpisuje Monika Močnik, nastoji prikazati arhivski rad s fotografskim materijalom Dnevnikova fotoreportera Marjana Cigliča, ali i način na koji je autor čuvao filmove i bilježio događaje koje je svakodnevno fotografirao. Danas je njegov način rada mjerilo za arhivski rad.

Rubrika završava člankom *Življenje inženirja in ljubiteljskega fotografa Antona Sedeja iz Dol nad Idrijo* ("Život inženjera i fotografa amatera Antona Sedeja iz Dola nad Idrijom") autora Dejana Hvale, koji se bavi životom građevinskoga inženjera Antona Sedeja (1887.-1959.), koji je velik dio slobodnoga vremena posvetio fotografiji.

U zadnjoj rubrici *Recenzije i izvještaji o publikacijama i izložbama* predstavljeno je devet publikacija i šest izložbi. *Urbarji Nadškofjskega arhiva Ljubljana* naslov je vodiča kroz zemljišne knjige Nadbiskupskoga arhiva u Ljubljani, koji su priredili Marija Čipić Rehar, Tone Krampač, Blaž Otrin i Julijana Visočnik. Predstavljen je katalog *Dekade: petdeseta 1950–1959 @Celje*, koji zaključuje posljednju izložbu iz serije *Dekade* održanu 2019. u Povijesnom arhivu Celje (Zgodovinski arhiv Celje). *El Tartini in piassa / Tartini na trgu* naslov je prikazane monografije kojom je obilježena 250. obljetnica smrti violinista, skladatelja i glazbenoga teoretičara Giuseppea Tartinija. Autorica Duška Žitko ne opisuje samo toga Talijana slovenskoga podrijetla, nego i Piran u drugoj polovici 19. stoljeća. *Sto let Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru: drama, opera, balet: [1919–2019]* naslov je opsežnoga ili čak monumentalnoga izdanja kakvim se u ovom trenutku nijedno drugo slovensko kazalište ne može pohvaliti. Urednik je Vili Ravnjak. Predstavljen je *Arhivski kuharski rokovnik*, dnevnik kulinarskoga sadržaja koji je objavio Povijesni arhiv u Ljubljani (Zgodovinski arhiv Ljubljana). Monografija naslova *Zapuščinski inventar po Janezu Jakobu grofu Khislu iz leta 1690.*, čiji je autor Matjaž Grahornik, predstavlja kritičko izdanje iznimno zanimljivoga povijesnoga izvora koji detaljno rasvjetljava imanje obitelji Khisl u Mariboru i okolici. Povijesni arhiv u Ljubljani objavio je krajem 2019. monografiju Davida Petelina *Živeti v socialistični Ljubljani: Mestno življenje v prvih dveh desetletjih po drugi svetovni vojni*, koja je u veljači 2020. doživjela drugo dopunjeno izdanje. Zbornik pod naslovom *Vesela Goriška: Zbornik o ljubiteljski kulturi* objavio je Savez kulturnih društava Nova Gorica, a u njegovu stvaranju sudjelovao je i Područni arhiv u Novoj Gorici (Pokrajinski arhiv v Novi Gorici). Zbornik predstavlja aktivnosti i važnost Saveza kulturnih društava i njegovih prethod-

nika za amatersko stvaralaštvo u Goriškoj regiji. Godine 2016. bečki je Institut za austrijsku historiografiju prvi put u svojem dugogodišnjem djelovanju odlučio da tema tradicionalnoga okupljanja bude prezentacija postignuća na području arhivistike. *Die Zukunft der Vergangenheit in der Gegenwart: Archive als Leuchtfener im Informationszeitalter. Veröffentlichungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung*, zvezek 71 (Dunaj: Böhlau Verlag, 2019) naslov je zbornika objavljenih znanstvenih radova s istoimenoga kongresa. Što se tiče izložbi, prikazane su sljedeće: *Judje v 20. stoletju v gradivu Arhiva Republike Slovenije* prigodna je izložba održana tijekom proljeća i ljeta 2019. u Arhivu Republike Slovenije. Izložba *Slovinci, začinjajo se novi časi... (1918–1920)* treća je u nizu izložbi Povijesnoga arhiva u Ljubljani, posvećena Prvomu svjetskomu ratu. *TVT Boris Kidrič Maribor, Ob progi in za progo, 1863–2009* naslov je izložbe otvorene početkom 2020. u organizaciji Područnoga arhiva u Mariboru (Pokrajinski arhiv Maribor), kojom je predstavljena jedna od tvrtki koje su u Mariboru ostavile neizbrisiv trag. Izložba *Anton Brcko – Selko Dragar: pozabljeni muzik: 1911–1939* prati objavljivanje istoimene monografije povodom 80. obljetnice smrti skladatelja Antona Brcka. *Arhivske "cvetke" ali tudi uradni dokumenti so lahko zabavni (28. 9.–12. 10. 2019)* naslov je izložbe pripremljene u sklopu Dana europskoga kulturnoga nasljeđa i Tjedna kulturnoga nasljeđa 2019., a priredili su ju arhivisti Područnoga arhiva u Novoj Gorici (Pokrajinski arhiv v Novi Gorici). U čast proslave prvoga pisanoga spomena Ptuja (Poetovio) u prostorijama Povijesnoga arhiva u Ptuju (Zgodovinski arhiv na Ptuju) od lipnja 2019. do siječnja 2020. održana je izložba pod naslovom *Fotografske metamorfoze Ptuja v šestdesetih in sedemdesetih letih 20. stoletja*. Riječ je o izložbi crno-bijelih fotografija čiji je autor istaknuti Ptujčanin, novinar, fotoreporter i publicist Jože Vrabl (1913.-1982.). Autorica izložbe je Katja Zupanič.

Drugi broj ovoga sveska sadržava šest znanstvenih i četiri stručna članka, dvije obljetnice rođenja, tri obljetnice smrti, osvrt na dodjelu Aškerčevih nagrada, popis akvizicija u 2019. te bibliografija arhivskih djelatnika u 2019., sedam prikaza publikacija i četiri prikaza izložbi. Pet tematski povezanih članaka prikazano je pod naslovom *Zarazne bolesti kroz vrijeme*.

Prvi članak *Človek v primežu epidemije: doživljanje kuge v Kopru in Gorici v 17. stoletju* ("Čovjek u zahvatu epidemije: iskustvo kuge u Kopru i Gorici u 17. stoljeću") potpisuje Urška Bratož, a članak pruža uvid u iskustvo kuge i njezine posljedice kroz izvješća iz 17. stoljeća. Kroz svjedočanstva i druge dostupne izvore autorica propituje i kolektivne emocije izazvane epidemijama 1630./1631. i 1682./1683., te demografske posljedice i promjene društvenoga poretka.

Epidemije crnih koz v Ljubljani v drugi polovici 18. stoletja ("Epidemija velikih boginja u Ljubljani u drugoj polovici 18. stoljeća") naslov je drugoga članka, u kojem autorica Marjana Kos na temelju očuvanih arhivskih izvora rasvjetljava epidemiju velikih boginja u vremenu kada se u Europi već provodio (ali ne masovno) postupak variolacije, tj. namjerna infekcija.

Dragica Čeč u članku *Revni – ostareli v času kriz: Družba na dlani* (“Siromašni – stariji u kriznim vremenima: Društvo na dlanu”) na temelju analize rješavanja društvenih pitanja u vrijeme zdravstvene krize – epidemije kolere ili priprema za epidemiju ove nove – proučava kako se u kriznim vremenima otkrivaju određeni društveni problemi. Njezin je fokus na tom u kojoj je mjeri društvo tijekom krize pribjeglo starim praksama i jesu li iskustva povezana s krizom potaknula nove pristupe rješavanju društvenih pitanja i pružila bolja rješenja određenih društvenih problema, što se intenziviralo u današnje vrijeme.

Članak *Organizacija zdravstvene službe in nalezljive bolezni v Škofji Loki na prelomu iz 19. v 20. stoletje* (“Organizacija zdravstvene službe i zarazne bolesti u Škofjoj Loki na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće”) potpisuje Judita Šega, u kojem govori o organizaciji zdravstvene službe u Kranjskoj s naglaskom na zadaće općina, zdravstvenih okruga i okružnih liječnika. Prikazane su zarazne bolesti koje su najčešće harale Škofjom Lokom između 1880. i 1914. godine. Uz to predstavljene su mjere za njihovu prevenciju, obveznu dezinfekciju i ukop preminulih od zarazne bolesti.

Informiranje gledalcev TV Ljubljana o epidemiji črnih koz leta 1972 in sedmi epidemiji kolere ter digitalizacija arhivskega gradiva o nalezljivih boleznih (“Informiranje gledatelja TV Ljubljana o epidemiji velikih boginja 1972. i sedmoj epidemiji kolere te digitalizacija arhivskoga gradiva o zaraznim bolestima”) članak je Aleksandera Lavrenčiča koji skreće pozornost na dužnosti arhivara, arhivista i stvaratelja dokumentarnih filmova u audiovizualnim arhivima te nastoji pokazati koji je njihov odgovor na aktualna zbivanja i postupke za pripremu audiovizualnoga materijala za objavljivanje u programu, uključujući i digitalizaciju gradiva. Ovdje su predstavljene i reportaže TV Ljubljane o epidemiji velikih boginja i kolere.

Rubrika *Članci i rasprave* donosi još dva rada.

U prvom *Patent cesarja Ferdinanda II. o spreobrnjenju ali izselitvi protestantskega plemstva notranjeavstrijskih dežel iz leta 1628: Krična objava in prevod* (“Patent cara Ferdinanda II. u vezi obraćenja ili iseljavanja protestantskoga plemstva u unutarnjim austrijskim zemljama iz 1628.: Krično izdanje i prijevod”) Vanja Kočevar bavi se tiskanim patentom cara Ferdinanda II., datiranim 1. kolovoza 1628., kojim je vladar naredio protestantskomu plemstvu Štajerske, Koruške i Kranjske da prijeđu na katoličanstvo ili da napuste svoje zemlje. Nekatoličkim velikašima određen je rok od godinu dana da se preobrate ili emigriraju. Članak sadrži uvodnu studiju, diplomatsku i kritičku transliteraciju te slovenski prijevod predmetnoga patenta.

Drugi članak *Dela na pergamentu in papirju z vidika humanističnih in naravoslovnih znanosti: misli o simpoziju in ob izidu zbornika razprav* (“Radovi na pergameni i papiru s gledišta humanističkih i prirodnih znanosti: razmišljanja o simpoziju i zborniku radova”) autorice Nataše Golob osvrće se na međunarodni

znanstveni simpozij *Works of Art on Parchment and Paper* održan u lipnju 2019. u Ljubljani. Autorica se fokusira na međusobnu povezanost humanističkih i prirodnih znanosti.

Rubriku *Iz arhivskih fondova i zbirki* čine tri članka.

Anja Prša autorica je prvoga pod naslovom *Elektronsko poslovanje in vrednotenje elektronskega arhivskega gradiva sodišč* ("Elektroničko poslovanje i vrednovanje arhivskoga gradiva u elektroničkom obliku nastaloga poslovanjem sudova"), u kojem prikazuje metode i kriterije vrednovanja dokumentarnoga gradiva i sustav elektroničkoga poslovanja sudova. Provedeno je istraživanje o tom na koji se način provodi upravljanje elektroničkim zapisima na šest lokalnih sudova koji pripadaju Okružnom sudu u Celju. Rezultati istraživanja pružaju važne informacije kako za vrednovanje dokumentarnoga gradiva u hibridnom obliku, tako i o samom upravljanju elektroničkim zapisima sudova.

Lojz Tršan autor je članka *V glavni vlogi nastopa Lilian... Filmska ustvarjalnost na Slovenskem pred drugo svetovno vojno v Slovenskem filmskem arhivu pri Arhivu Republike Slovenije s poudarkom na pridobitvah v obdobju od leta 1988 do leta 2020* ("U glavnoj ulozi nastupa Lilian... Filmsko stvaralaštvo u Sloveniji prije Drugoga svjetskoga rata u Slovenskom filmskom arhivu pri Arhivu Republike Slovenije s naglaskom na akvizicije u razdoblju od 1988. do 2020."). Godine 1968. osnovan je Slovenski filmski arhiv (djeluje u okviru Arhiva Republike Slovenije), koji prikuplja i štiti slovensko filmsko arhivsko gradivo. Zahvaljujući njegovu relativno ranomu osnivanju sačuvano je više od 90% slovenskih filmova. Od 1988. djelatnici su uspjeli nabaviti stotinu "novih starih filmova" iz razdoblja između dva svjetska rata. Rad predstavlja informacije o novostečenim filmovima iz najstarijega razdoblja, koje mogu koristiti arhivisti i ostali korisnici.

Članak *Konzerviranje in restauriranje rokopisne knjige iz Škofič* ("Konzervacija i restauracija rukopisne knjige iz Škofiča") potpisuje grupa autora: Darja Harauer, Anja Props, Nataša Petelin, Stanka Grkman, Mateja Kotar, Lucija Planinc, a govori o metodologiji odabira konzervatorsko-restauratorskih zahvata i njihovoj provedbi na rukopisnoj knjizi iz Škofiča (rukopis je pohranjen u Biskupijskom arhivu u Klagenfurtu) koja je bila znatno oštećena te nedostupna korisnicima. Konzervatorsko-restauratorski zahvati na rukopisu izvedeni su u Centru za konzervaciju i restauraciju Arhiva Republike Slovenije.

Posljednja rubrika *Recenzije i izvještaji o publikacijama i izložbama* sadrži sedam prikaza publikacija i četiri prikaza izložbi. Prikazana je knjiga *Vatikanski tajni arhiv: neznane strani cerkvene zgodovine* autorskoga dvojca: Grzegorz Górny i Janusz Rosinkoń. Autori predstavljaju neke od dokumenata pronađenih u Vatikanskom arhivu koristeći ih kao polazište za objašnjenje povijesne pozadine svakoga razdoblja iz kojega dokumenti potječu. Povijesni arhiv u Celju (*Zgodovinski arhiv Celje*), knjižicom *International Archives Week Challenge: Choose a Year and find a Document! 1820, #IAW2020 – International Archives Week 2020: 8th*

– *14th June 2020*, kao zajedničkim projektom jedanaest europskih arhiva, obilježio je Međunarodni tjedan arhiva (8.-14. lipnja 2020). Knjižica je predstavljena na engleskom jeziku i sastoji se od 12 stranica. Prikazana je i autorska knjiga Vlatke Lemić *Arhivi i digitalno doba*, kao vrijedan, informativan i promišljeni prikaz dijela digitalnoga arhivskoga okruženja u svijetu i Hrvatskoj. *Vrhniški razgledi zbornik* je Muzejskoga društva iz Vrhnike u kojem se objavljuju priče o događajima i ljudima iz prošlosti Vrhnike i okolice. Predstavljene su brojevi 18, 19 i 20 (2017-2020). *Želeli smo do zvezd: zgodovina celjskih raketarjev* naslov je prikazane knjige autora Petera Omersela, objavljene 2020. u izdanju Povijesnoga arhiva u Celju. Zatim, predstavljene su i publikacije: *Urbarji belopeškega gospostva (Thesaurus memoriae. Fontes; 14) (Novejši urbarji za Slovenijo; zv. 2)* autora Janeza Mlinara, te posljednja u nizu knjiga Alojza Cindriča pod naslovom *Ljubljanski izobraženci skozi čas. Izobraževanje Ljubljančanov na dunajski univerzi 1392–1917*, objavljena 2019. godine. Predstavljene su dvije izložbe autorice Sonje Jazbec, koje su dio kontinuiranoga projekta Povijesnoga arhiva u Celju. Prva nosi naziv *Bistrica ob Sotli v dokumentih Zgodovinskega arhiva Celje (Bistrica ob Sotli, lipanj 2018.)*, a druga *Luče v dokumentih Zgodovinskega arhiva Celje (Luče, prosinac 2019.)*. Prikazana je i izložba Područnoga arhiva u Novoj Gorici pod nazivom *France Bevk, književnik in politik (1890–1970)*, održana u prostorijama arhiva (1. rujna – 30. studenoga 2020.) povodom godišnjica rođenja i smrti France Bevka. Na kraju, predstavljena je izložba pod nazivom *Slovinci, za zmiraj gre!*, održana u Narodnom muzeju Slovenije (10. listopada 2020. – 11. travnja 2021.) povodom 100. obljetnice koruskoga plebiscita.

Dino Igrac